

ŽATEC

A KRAJINA

ŽATECKÉHO CHMELE

Nominace na zápis

**na Seznam světového dědictví
(UNESCO)**

OTÁZKY A ODPOVĚDI

Tento dokument byl vytvořen jako pomocný text pro usnadnění komunikace s veřejností a médii, má zajistit jednotnost odpovědí a jasným a stručným sdělením zajistit podání informací o procesu nominace Žatce a krajiny žateckého chmele na Seznam světového dědictví.

Dokument slouží jako doplňující informační materiál k webovým stránkám nominované památky <https://www.zatec-and-the-landscape-of-saaz-hops.com/>

Materiál je distribuován na infocentra města, infocentra Chrámu Chmele a Piva, včetně Sladovny, do muzeí (Chmelařské muzeum, Regionální muzeum K.A. Polánka, Muzeum pivovarnictví) a na zámek Stekník, výhledově do Mederova domu a synagogy.

Pracovníci ve styku s veřejností tak budou díky tomuto materiálu schopni návštěvníkům, v případě dotazů k nominaci, poskytnou správné a jednotné odpovědi.

Dokument je rozdělen do několika okruhů a obsahuje informace a odpovědi na otázky, které jsou nejčastěji s nominací užívány.

Zpracovala Mgr. Olga Bukovičová, Odbor rozvoje města, Městský úřad Žatec ve spolupráci s Tomášem Kassalem, Žatecký zpravodaj

Za připomínky děkujeme Mgr. Ditě Limové, Mgr. Ladě Pekárkové Ministerstvo kultury, Oddělení pro vztahy s UNESCO a Ing. arch. Věře Kučové Národní památkový ústav, Generální ředitelství, Oddělení památek s mezinárodním statusem

Březen 2021

Aktualizace červenec 2023

KONTAKT:

Jaroslav Špička, site manager

Chrám Chmele a Piva CZ, p.o.
města
nám. Prokopa Velkého 1951,
438 01 Žatec
tel: +420 415 210 382, gsm: +420 724
050 410
spicka@chchp.cz
www.chchp.cz

**Mgr. Olga Bukovičová,
koordinátorka pro světové dědictví**

Odbor rozvoje města, MěÚ
Žatec
nám. Svobody 1,
438 01
Žatec
tel: +420 415 736 273, gsm:
+420 725 425 090
bukovicova@mesto-zatec.cz
www.zatec-and-the-landscape-of-saaz-hops.com

KRÁTCE A STRUČNĚ K NOMINACI

- památkou nominovanou k zápisu na Seznam světového dědictví je kulturní chmelařská krajina skládající se ze dvou částí, první je **Žatecká chmelařská krajina**, kterou tvoří chmelnice na Steknicku a venkovské zázemí, kde probíhalo zpracování chmele ihned po sklizni, druhou část zastupuje **Žatec**, který je centrem celé chmelařské oblasti. Nachází se zde početný soubor staveb zaměřených na zpracování chmele, ve městě dodnes působí instituce spojené se světovým obchodem a také výzkumem chmele.
- oficiální název nominované památky je **Žatec a krajina žateckého chmele**, v anglickém překladu **Žatec and the Landscape of Saaz Hops**
- **Výjimečná světová hodnota**, díky které je památka nominovaná na Seznam světového dědictví, spočívá ve 3 kritériích, které lze stručně podat takto:
 - ***přináší svědectví o tradici pěstování, zpracování a obchodu s chmelem***
 - ***zdejší sušárny, sklady, balírny, komíny sirných komor, uspořádání Pražského předměstí a další dochované prvky jsou specifickým stavebním projevem chmelařského dědictví***
 - ***chmelařská krajina jako celek byla utvářena místními pěstiteli po staletí až do současnosti***
- výjimečnost nominované památky lze doložit následujícími atributy:

- **kulturní krajina** – jde o krajinu, kterou ovlivnilo pěstování chmele. Pěstování a zpracování chmele mělo vliv na rozložení sídel v krajině, utváření cestní sítě včetně trasy železnice. Chmelařskou krajinu ovlivňuje rovněž přítomnost vodních toků Ohře a potoku Blšanky. Krajina je vizuálně specifická rovněž díky drátěným konstrukcím chmelnic (žatecká drátěnka).

- **urbanismus** – transport chmele po sklizni a následné kroky v jeho zpracování (sušení, balení, konzervování či certifikace) měly vliv na specifická uspořádání sídel, ta se dochovala v autentických podobách a díky svým hodnotám jsou tato území a areály dnes památkově chráněny. V nominované oblasti se nachází následující plošné ochrany území - Městská památková rezervace Žatec, Městská památková zóna Žatec (Pražské předměstí), Vesnická památková zóna Stekník a Krajinná památková zóna Žatecká chmelařská krajina.

- **architektonické hodnoty** – chmel a jeho zpracování ovlivnil rovněž podobu budov, které jsou jak v dekoru, tak v technickém vybavení rovněž specifické. Sušárny chmele, sklady, balírny, Známkovna chmele, komíny chmelařských staveb, vily chmelařských podnikatelů, chmelové půdy středověkých měšťanských domů, detaily s chmelovým dekorem.

- **vizuální, pohledový atribut** – dalším specifikem Žatce a krajiny žateckého chmele je vizuální vjem. Je zde krajina, která se v průběhu roku dynamicky mění. Město a jeho panorama je známé tzv. lesem komínů. Typická je i střešní krajina s volskými oky, která usnadňovala sušení na půdách domů. Na Stekníku a okolí je typickým vizuálním vjemem tzv. moře chmelnic.

- **specifický atribut** je dokládán stále živou chmelařskou tradicí (městské slavnosti Chmelfest, Dočesná) a značkou žateckého chmele, město Žatec je centrem obchodu s chmelem a centrem výzkumu a šlechtění. S Žatcem je spojena značka chmele nejvyšší kvality a pojmenování konstrukce žatecké drátěnky).

OKRUH	DOTAZ	ODPOVĚĎ
NOMINACE OBECNĚ/PROCES		
	<p>Od kdy město usiluje o zápis na Seznam světového dědictví UNESCO? Zkuste v krátkosti popsat cestu až do dnešního dne.</p>	<p>Město Žatec a památky spojené se zpracováním chmele byly již v roce 2007 zapsány na tzv. Indikativní seznam ČR. To je seznam, který obsahuje potenciální uchazeče na zápis na Seznam světového dědictví. V období 2014 –17 probíhalo zpracování nominační dokumentace s názvem „Žatec – město chmele“.</p> <p>V procesu hodnocení v letech 2017-2018 byla nominace Výborem pro světové dědictví uznána jako zajímavé téma prezentující chmelařské dědictví, které na Seznamu světového dědictví (UNESCO) zatím není zastoupeno. Nominace ale byla ČR vrácena k přepracování, aby se v dokumentaci odrazil celý příběh chmele, tedy nejen jeho zpracování, ale i pěstování v krajině obklopující Žatec.</p> <p>V roce 2019 proběhlo proto několik expertních porad, kdy se i se zahraničními experty jednalo o možné úpravě projektu. Výsledkem bylo vytipování vhodné části krajiny s chmelnicemi. Široká shoda vedla k návrhu tzv. krajinné komponenty, která vyvažuje v „příběhu chmele“ městské dědictví, kde se chmel zpracovával a kde probíhal obchod. Krajinná komponenta se nachází na Steknicku a je reprezentovaná krajinou s chmelnicemi, na kterých dlouhodobě hospodaří Chmelařský institut. V roce 2020 probíhalo v širokém kolektivu intenzivní zpracování nominační dokumentace včetně překladu do angličtiny, nově s názvem „Žatec a krajina žateckého</p>

		chmele". V lednu 2021 byla nominace podepsána ministrem kultury a odeslána do Paříže, Centru světového dědictví, které organizuje proces hodnocení. 1. 2. 2021 potvrdilo Centrum světového dědictví přijetí nominační dokumentace a tím byl pro ČR zahájen proces hodnocení.
	Víte, kdy a u koho se nápad zrodil? Kdo nahlas vyslovil, že Žatec, respektive žatecká chmelařská krajina, má potenciál být na Seznamu světového dědictví UNESCO?	Prvotní úvahy se dají datovat do roku 2002, kdy občanské sdružení Chrám Chmele a Piva začalo vyvíjet aktivity za zachování chmelařského dědictví, které je spjaté se Žatcem. Vznikl projekt Chrám Chmele a Piva včetně Chmelařského muzea a sdružení se přetransformovalo na Chmelobranu. V roce 2005 si našich aktivit všimli odborníci z Národního památkového ústavu a díky jejich podpoře bylo navrženo Ministerstvu kultury, aby byl Žatec zařazen na Indikativní seznam, což je prvotní podmínka pro přípravu podrobnější dokumentace.
	Co následovalo po předání nominace Centru světového dědictví v roce 2021?	Nominace byla zařazena do procesu detailního hodnocení a na přelomu srpna a září 2021 přijel expert ICOMOS pan prof. Helmuth Albrecht, který posuzoval nominaci přímo na místě. Poté proběhla vysvětlující komunikace s ICOMOS, který na jaře 2022 ukončil hodnocení. Bohužel situace na Ukrajině způsobila, že Výbor světového dědictví byl odsunut a my se výsledek dozvíme až letos v září 2023.
	Jak dlouho trvalo připravit nominaci?	Zpracování nominační dokumentace je složitý a tedy dlouhý proces, protože řadu informací je potřebné pro tento účel zcela nově zajistit. Do upravené verze dokumentace byl

		<p>zapojen celý tým odborníků na chmelařství, památkovou péči, historii a agendu světového dědictví obecně. Pokud hovoříme o této nové přepracované nominaci, tak v lednu roku 2020 začala tvorba konkrétních textů, které v první verzi obsaženy nebyly. Návrhy procházely několika koly připomínek, v největším detailu ze strany Ministerstva kultury a Národního památkového ústavu. Od srpna 2020 se souběžně již pracovalo na překladech textů do anglického jazyka, protože hlavní části byly poslány Centru světového dědictví k první kontrole již na konci září. Ještě mezi vánočními svátky probíhaly pečlivé korektury a zpřesňování detailů, aby byla dokumentace přehledná. Vytištěná nominace byla hotova na začátku ledna 2021. Předtím ovšem probíhaly přípravy a diskuze s odborníky, prakticky již od léta 2018, kdy byla původní nominace doporučena k dopracování.</p>
	<p>Jaké informace jsou v nominační dokumentaci vyžadovány?</p>	<p>Nominační dokumentace má celkem 9 povinných kapitol, které mají i předem dané názvy, aby se v nich všichni posuzující dobře orientovali. Samozřejmě přináší informace o popisu a historii nominovaného statku, co nejvýstižnější shrnutí jeho výjimečných hodnot a odůvodnění, proč by měl být zapsán na prestižní Seznam světového dědictví. Další části uvádějí popis stavu zachování význačných prvků nominované krajiny a památek, které reprezentují statek nejnázorněji. Dále je nutné popsat, jak je nominované území připraveno na návštěvníky a jaké plánuje opatření, na základě jakých národních předpisů a jakým</p>

		<p>konkrétním způsobem bude památky chránit a také o ně pečovat. Dokumentace obsahuje poměrně obsáhlou mapovou složku čítající celkem 56 mapových listů, fotografie a další historické materiály. Další povinnou a pro praxi důležitou složkou je tzv. Management Plan – plán péče o nominovanou památku.</p> <p>Nominační text cca 400 stran Management Plan 200 stran</p>
	Je možné si dokumentaci prohlédnout?	<p>Ano, nominační dokumentace je uveřejněna volně k prohlédnutí nebo i ke stažení na webových stránkách a to jak v originálním anglickém znění, tak také v českém překladu.</p> <p>Protože dokumentace obsahuje množství velmi zajímavých informací, vytvořili jsme stručnější verzi nominační dokumentace v knižní podobě. Knihu s názvem Žatec a krajina žateckého chmele na cestě ke světovému dědictví lze zakoupit v žateckých infocentrech.</p>
CO JE NOMINOVÁNO A PROČ		
	Předchozí nominace z roku 2016 byla o chmelařských stavbách ve městě a na Pražském předměstí v Žatci. Co je nyní tedy nominováno?	<p>Jedním z výsledků konzultací s experty bylo rozhodnutí, že nominujeme tzv. kulturní krajinu, a to krajinu produkční, zaměřenou na pěstování a zpracování specifické plodiny, tedy chmele.</p> <p>Kulturní krajiny jsou v posledních letech obecně podporovaným tématem světového dědictví, neboť přinášejí ucelený obraz procesu pěstování a zpracování.</p>

		<p>Nominovaná kulturní krajina je tedy reprezentována dvěma vzájemně funkčně i historicky propojenými částmi; Žateckou chmelařskou krajinou s chmelnicemi a venkovským zázemím, kde probíhalo zpracování ihned po sklizni. A městem Žatec, který vždy bylo a je centrem celé chmelařské oblasti, a kde se sdružují objekty pro zpracování chmele, jeho konzervaci, balení Město bylo centrem obchodu a certifikace kvality místního chmele a dodnes je místem výzkumu této plodiny.</p>
	<p>V čem tedy spočívají hodnoty, pro které by se měla krajina zapsat na Seznam světového dědictví?</p>	<p>Nominovaná památka k zápisu na Seznam světového dědictví by vždy měla splňovat nejméně jedno z 6 daných kritérií Výjimečné světové hodnoty určených pro kulturní statky.</p> <p>V našem případě se opíráme o tři kritéria, k nimž byla zformulována odůvodnění výjimečné hodnoty:</p> <p>Žatec a krajina žateckého chmele přináší:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>jedinečné svědectví o dlouhodobé, nikdy nepřerušené tradici pěstování, šlechtění a zpracování chmele a která je vnímána jako nedílná součást identity místních obyvatel</i> - <i>obsahuje mimořádně dochované specifické konstrukce, budovy, prvky a technologické soubory úzce spojené s pěstováním, zpracováním a obchodem s chmelem, které v takto jedinečné kombinaci venkovského a</i>

		<p>městského prostředí nejsou zachovány nikde na světě.</p> <p>a</p> <p>představuje vynikající příklad dále se vyvíjející tradiční chmelařské krajiny, která autenticky reflektuje interakci člověka a jeho venkovského a městského prostředí, jejichž funkce se vzájemně doplňují a zároveň jsou nedělitelné.</p> <p>Ve zkratce, nebo jednodušeji lze říci, že nominovaná památka:</p> <ul style="list-style-type: none"> - přináší svědectví o tradici pěstování, zpracování a obchodu s chmelem - zdejší sušárny, sklady, balírny, chmelařské půdy, uspořádání Pražského předměstí a další dochované prvky jsou specifickým projevem chmelařského dědictví - chmelařská krajina jako celek, utvářená místními pěstiteli po staletí až do současnosti
	<p>Lze toto doložit na konkrétních prvcích?</p>	<p>Nejvýznamnějším prvkem je kulturní krajina jako celek, doplněná chmelnicemi, které jsou ve svých polohách nepřetržitě využívány již od středověku. Krajinu doplňuje řeka Ohře, která ovlivňuje podmínky pro pěstování a také specifické klimatické podmínky mají pozitivní vliv na kvalitu chmele ve zdejší chmelařské krajině.</p> <p>Pěstování a zpracování chmele ovlivnilo také urbanismus zdejších sídel, ať venkovského zázemí nebo městského centra.</p>

		<p>Zpracování a obchod chmelem mělo vliv také architekturu staveb, ať již v jejich prostorovém nebo materiálovém složení, tak také v dekorativní výzdobě.</p> <p>Vizuální obraz krajiny s chmelnicemi, které se v průběhu roku dynamicky mění je dalším výjimečným prvkem. Specifický vizuální prvek nalezneme i ve městě, který tvoří panorama Pražského předměstí i celého města s množstvím komínů sušáren a střešní krajinou.</p> <p>A v neposlední řadě je to stále živoucí chmelařská tradice, která je stále spojená s regionem.</p>
	<p>Všechny památky, které jsou na Seznam světového dědictví nakonec zapsány, musí mít světově výjimečnou hodnotu. V čem jsou Žatec a okolní krajina z hlediska chmele jedinečné? Význačných chmelařských lokalit musí být na světě přeci více, co třeba pěstování chmele v Německu nebo Belgii?</p>	<p>Hodnoty nominované památky Žatce a krajiny žateckého chmele jsou skutečně jedinečné v několika úrovních.</p> <p>Jednou z povinných kapitol nominační dokumentace je Srovnávací studie, ve které musí být nominovaná památka podrobena důkladnému srovnání nejen s krajinami již zapsanými na Seznam světového dědictví, ale i všemi ostatními tematicky souvisejícími památkami.</p> <p>Naše chmelařská kulturní krajina byla srovnávána s desítkami kulturních zemědělských krajin, od viničních, kterých je na Seznamu světového dědictví zapsáno nejvíce, až po pole s rýží, tabákem či krajinami s olivovníky, kávovníky či čajovými keři. Chmel je specifickou rostlinou, která chmelnicím v průběhu roku dodává až neskutečně dynamický ráz, kdy se krajina mění doslova před očima. Sklizená plodina má specifické nároky, které se odráží v rychlosti</p>

		<p>sklizně a návazných kroků pro okamžité zpracování a sušení.</p> <p>Co se týče srovnání s ostatními zahraničními chmelařskými oblastmi, nikde jinde na světě není v městském prostředí dochována obdobná či vyšší koncentrace chmelařských objektů pro zpracování, skladování, balení chmele, než v Žatci.</p>
	<p>Jaké žatecké památky a lokality budou vlastně v případě úspěchu památkově chráněny a oficiálně zapsány na Seznamu světového dědictví?</p>	<p>Zápisem památky na prestižní Seznam světového dědictví neznamena žádnou vyšší ochranu. Tu musí zajistit sám stát, který žádost o zápis podává.</p> <p>Žatec a krajina žateckého chmele je z hlediska pojetí tzv. sériovou krajinnou nominací, která je reprezentována dvěma samostatnými, ale geograficky velmi blízkými částmi, kterým pro sjednocení pojmů říkáme „komponenty“. Venkovskou komponentu - Žateckou chmelařskou krajinu zastupuje vesnická památková zóna Stekník včetně zámku Stekník a její velmi malebná okolní krajina plná chmelnic a vynikajících ukázek jednotlivých venkovských sušáren. Celé území této části nominace je prohlášenou Krajinnou památkovou zónou s názvem Žatecká chmelařská krajina.</p> <p>Městská komponenta se skládá z městské památkové rezervace Žatec, kde se množství měšťanských domů v centru města pyšní doklady sušení chmele na půdách, ať již střešními otvory, nebo specifickými krovky. Zpracovatelský „boom“ chmele pak zastupuje Pražské předměstí,</p>

		chráněné jako městská památková zóna s chmelařskými sklady, sirnými komorami, komíny a vilami chmelařských podnikatelů.
	V předchozí nominaci „Žatec – město chmele“ byl kromě chmelařských památek ve městě nominován také Dreherův pivovar, ten nyní součástí není, proč?	Na základě doporučení expertních poradců byla nominace přepracována tak, aby se koncentrovala hlavně na pěstování a zpracování chmele, i když je jeho využití pro vaření piva samozřejmě chápáno jako hlavní. I s přizvanými experty jsme se dohodli, že by nebylo snadné ve srovnávací analýze obhájit, že pivovary v Žatci jsou nejlepšími příklady takových areálů. Bylo proto akceptováno doporučení, aby upravená nominace odrážela krajinný kontext a příběh pěstování a zpracování chmele, který končí jeho certifikací a prodejem. Vaření piva je další proces, ve kterém chmel hraje důležitou roli, ale může se odehrávat se kdekoli jinde na světě. Hodnota tedy tkví ve chmelařském dědictví nikoliv pivovarském. To neznamená, že bychom začali o hodnotách Dreherova pivovaru pochybovat, v Management Planu jsou obsaženy i teze, které s jeho možným zapojením do prezentace chmelařského dědictví počítají, zejména pokud se zápis na Seznam světového dědictví podaří získat a vzroste zájem posílit v Žatci zázemí pro další, i mezinárodní aktivity.
PŘÍNOS A SVĚTOVÉ DĚDICTVÍ UNESCO V ČR	Co zápis na Seznam světového dědictví městu přinese?	Není nominováno pouze město Žatec, ale celá rozlehlá chmelařská krajina, ve které se nacházejí chmelnice Chmelařského institutu, státní zámek Stekník, vesnická památková zóna nacházející se ve

		<p>vesnici Stekník, který administrativně spadá pod obec Zálužice. Přínosem tedy bude zvýšení povědomí o žateckém chmelařském dědictví nejen v regionu a České republice, ale i v příhraničních regionech s celosvětovým přesahem a věříme, že bude zdravě posílena i místní hrdost na dochované památky. S tím souvisí vyšší návštěvnost, širší dotační možnosti, protože nominací na Seznam světového dědictví podporu deklaruje i stát. Díky připravené dokumentaci může probíhat i koncepční, cílená péče o chmelařskou krajinu a související památky, která zajistí, aby byly zachovány i v budoucnu.</p>
		<p>Díky zvýšenému zájmu o památky chmelařského dědictví proběhlo v posledních letech množství vědeckých projektů, které rozšiřují poznání a stav zachování. Město za využití dotačních programů MK ČR kontinuálně zpracovává pasportizační karty dochovaných památek. Od roku 2018 do současnosti se ve městě uskutečnilo pod vedením Mgr. Michala Panáčka několik průzkumů zaměřených na konstrukce půdních prostor měšťanských domů, kde se historicky sušil chmel. Odborníci Ing. Martin Vonka, Ph.D. a Mgr. Michal Horáček zdokumentovali unikátně dochovaný soubor komínů sirných komor určených pro konzervaci chmele. Aktuálně probíhá zpracování metodiky péče o chmelové sklady, na které se podílí doc. Ing. arch. Tomáš Efler z FA ČVUT.</p>

		<p>Výsledky realizovaných průzkumů jsou prezentovány na webu nominace Žatce a krajiny žateckého chmele na Seznam světového dědictví zde https://www.zatec-and-the-landscape-of-saaz-hops.com/ populárnější formou se pak s nimi můžete seznámit v interaktivní mapě https://www.mapazatec.cz/</p> <p>V posledních dvou letech byla navíc navázána úspěšná spolupráce se základními a mateřskými školami v Žatci a bylo vytvořeno již 5 edukačních projektů, které seznamují děti s chmelařskou historií i chmele během výuky.</p>
	<p>Co případný zápis přinese občanům a má nějaké úskalí? Jak to ovlivní ekonomiku a život našeho města?</p>	<p>Dle příkladů z jiných nedávno zapsaných památek světového dědictví u nás i v zahraničí, po zápise na Seznam světového dědictví se zvedá návštěvnický zájem. S tím souvisí i zájem o ubytování, restaurační, informační a průvodcovské služby a další doprovodné návštěvnické aktivity. To vše by mělo být vnímáno jako příležitost, nikoli jako obtěžování. Z většího zájmu turistů mohou těžit nejen místní podnikatelé, je to i příležitost pro zkvalitňování prostředí pro všechny skupiny obyvatel. Aktuálním úkolem města je zajistit širší povědomí o chmelařském dědictví, a to prostřednictvím propagačních a edukačních aktivit. Byla také zpracována Strategie cestovního ruchu pro celou oblast a navázána spolupráce s národní agenturou pro cestovní ruch CechTourism.</p>

		<p>Již v průběhu přípravy dokumentace se otevřela širší diskuze k možnostem využití opuštěných chmelařských skladů, nejen pro turismus, ale pro funkce, které chybí i místním. Toto aktuálně řeší projekt přípravy metodiky péče o sklady.</p> <p>Úskalím by mohlo být paradoxně i zklamání návštěvníků, pokud by se nesetkali s pozitivním přijímáním nebo nekvalitními službami, oprávněná očekávání by mohla pokazit pověst ještě, než bychom z případného úspěchu mohli těžit dlouhodobě.</p>
	<p>Kolik má ČR zapsaných památek na Seznamu světového dědictví?</p>	<p>V současné chvíli 16.</p> <p>ČR má na seznamu lokality různého rozsahu a tématu. Historická jádra měst zastupují Praha, Český Krumlov, Telč, historické centrum Kutné Hory je doplněno katedrálou Nanebevzetí Panny Marie v Sedlci, urbanistický celek představuje Židovská čtvrť a bazilika sv. Prokopa v Třebíči.</p> <p>Vesnické dědictví reprezentuje Historická vesnice Holašovice.</p> <p>Zahradní a krajinářské umění bylo zápisem oceněno jak pro velký areál s názvem Lednicko-Valtická kulturní krajina nebo Zahrady se zámekem v Kroměříži. Máme i lokality povahy menšího celku nebo i solitérní památky, jako je. Kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře u Žďáru nad Sázavou, zámek v Litomyšli, sloup Nejsvětější trojice v Olomouci, vila Tugendhat v Brně.</p> <p>Z kategorie kulturní krajiny jsou na seznamu zapsány: Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří a Krajina pro chov a výcvik ceremoniálních</p>

		<p>kočárových koní v Kladrubech nad Labem. V roce 2021 byly na seznam zapsána Slavná lázeňská města Evropy, které za ČR reprezentují Karlovy Vary, Mariánské a Františkovy Lázně. První přírodní památkou se pak staly Jizerskohorské Bučiny.</p>
	<p>Co se stane v případě odmítnutí? Je možné se ještě v dalších letech pokoušet nebo by byl s veškerým dosavadním úsilím definitivní konec?</p>	<p>Proces hodnocení začal v roce 2021, čekání na odložené zasedání WHC v roce 2022 přineslo více prostoru pro přípravu zejména edukačních aktivit, které nejsou přímo závislé na úspěšnosti zápisu. Cílem je rozšířit hrdost na žatecké chmelařské dědictví, které tu vždy bude bez ohledu na tzv. světovou značku. Pokud se nám podaří vychovat hrdé patrioty, kteří v budoucnu budou podporovat město a jeho památky a pokud se díky nové spolupráci s národními organizacemi podaří rozšířit povědomí o Žatci a okolní krajině, tak přesně to považujeme za úspěch.</p> <p>Na podzim 2023 připravujeme pro veřejnost takový hodnotící workshop s názvem Žatecké chmelové nebo světové dědictví? , kde představíme co všechno se díky nominaci již podařilo a jaké další projekty s nabízejí. Takže ať s UNESCO nebo bez Žatec a krajina má jistě potenciál nejen turistický!</p>

Od doby podání nominace se [ustanovily pracovní skupiny](#), které se zaměřují na naplňování cílů Úmluvy o světovém dědictví na poli **propagace, edukace a péče o památky, níže je výčet několika realizovaných projektů:**

Strategie rozvoje cestovního ruchu Žatce a krajiny žateckého chmele byla zpracována užším týmem pracovní skupiny propagace. Zpracování dokumentu bylo vyžadováno již v průběhu hodnocení, město tedy splnilo úkol ještě před rozhodnutím o zápisu. Zpracovaný dokument byl odsouhlasen zastupitelstvem, které jako odpovědného garanta pro úkoly a opatření v oblasti turistického ruchu ustanovilo Chrám Chmele a Piva.

Tematický výukový plán Poznej chmelařské dědictví města Žatce V dubnu byl na workshopu představen edukační modul pro žáky druhého stupně základních škol, který pokrývá témata šesti školních předmětů. [ZŠ Petra Bezruče](#) vytvořila také [interaktivní online hry](#), které zábavnou formou prověřují získané znalosti.

Projekt "Tajemná cesta za zeleným pokladem" byl úspěšně vyzkoušen dětmi z [Mateřské školy Otakara Březiny](#) v květnu. Tento projekt je zaměřen především na rozvoj smyslového vnímání chmele.

Ve spolupráci s [Chmelařským muzeem](#) a [ZŠ Komenského alej](#) byla připravena výjezdní exkurze pro žáky 7. ročníků. Cílem bylo poznat kulturní krajinu v okolí Stekníku, proces pěstování chmele a seznámením se s tématem světového dědictví prostřednictvím výstavy, která je v současnosti prezentována na [zámku Stekník](#).

Edukace se neomezuje pouze na školáky, ale také zahrnuje učitele, kteří mají klíčovou roli při zprostředkování informací. V rámci v pořadí již druhé komentované procházky, kterou vedla Mgr. Lucie Radová z [NPÚ ÚOP v Ústí nad Labem](#), měli učitelé měli možnost seznámit s Žateckou chmelařskou krajinou, navštívit nově prohlášenou kulturní památku, sušárnu chmele v Trnovanech a terasovité zahrady na zámku Stekník.

Příští školní rok bude spolupráce pokračovat a žáci a studenti budou zapojení do dalších projektů spojených s chmelařskou historií města a krajiny.

[Průzkum komínů chmelařských skladů 2022](#)

Projekt byl podpořen MK, pro realizaci byli osloveni přední odborníci v České republice pánové Martin Vonka a Michal Horáček, který zajišťoval i archivní průzkum. Celkem bylo prozkoumáno a zdokumentováno 31 komínů včetně dochovaných torz. Díky archivním pramenům máme doloženo, že v období od 70. let 19. století do druhé poloviny 20. století se v Žatci nacházelo až na 6 desítek komínů nejen sirných komor, ale také sušících hvozdů. Výstupem průzkumu jsou také pasportizační karty, které kromě historických údajů a fotografické dokumentace obsahují zjištěný stavebnětechnický stav komína a návrhy opatření na jeho případné opravy. Součástí projektu byla také tvorba GISové vrstvy pro interaktivní mapu Žatce a krajiny žateckého

chmele. Žatecké komíny vznikaly od konce 19. století, nejstarší dochovaný komín je z roku 1884, nejmladší je součástí areálu Chmelařství u čp. 1580 z roku 1937. Výška komínů je v průměru 30 metrů, mezi nejvyšší patří komíny čp. 753 v Kovářské ulici (36 m).

Interaktivní mapová aplikace - <https://www.mapazatec.cz/>

V rámci propagace zpracovalo město moderní mapovou aplikaci nominovaného území, nástroj, který využijí nejen návštěvníci, ale i místní. Díky interaktivním tlačítkům ve formě chmelové hlávky můžete na mapě zobrazit významné chmelařské i historické památky, muzea či vyhlídkové body. Zjistíte, kde se ve vaší blízkosti nachází restaurace, cukrárna nebo hotel. Nejen v Žatci, ale také ve Stekníku, který je srdcem Žatecké chmelařské krajiny, můžete podle mapy plánovat procházky, které je možné ozvláštnit zapnutím audio záznamů. Mapa odhalí kolik je v Žatci komínů a jak jsou vysoké, ale také na kterých půdách měšťanských domů se historicky sušil chmel, v krajině pak zájemci o chmelařskou historii zjistí, kde se nachází staré sušárny chmele.

Tento projekt byl také finančně podpořen MK ČR. Mapa je zpracována také v anglické a německé verzi, je plně kompatibilní pro zobrazení na mobilech a je dále editovatelná, takže je možné ji dále rozšiřovat.

Hlavním úkolem v roce 2023 bude zpracování projektu Hlavní zásady zachování a alternativního využití chmelařských staveb. Zpracování tohoto materiálu bylo rovněž požadováno v rámci mezinárodního hodnocení.

V přípravě je už také výukový modul pro mateřské školy ve spolupráci s MŠ Otakara Březiny.

Město ve spolupráci s Petrem Bažantem připravilo vzdělávací deskovou hru s názvem **Cesta chmele**, hra vysvětluje proces pěstování a zpracování chmele. Zároveň jsou na herním plánu zobrazena autentická místa, která jsou součástí území nominovaného k zápisu na Seznam světového dědictví. Hru je možné zakoupit pouze při návštěvě města na infocentrech. **Pravidla hry jsou připravena také v anglické a německé verzi.**